

6) อาการพิษสุนัขบ้าในคน

แบ่งได้ 2 แบบคล้ายสัตว์ คือ

1. แบบกระสับกระส่าย,ดุร้าย
2. แบบอัมพาต

อาการในคนแบ่งได้ 3 ระยะ

1. **ระยะอาการนำ** จะเริ่มมีไข้ อ่อนเพลียคล้ายไข้หวัด อาจมีปวดท้องคลื่นไส้ อาเจียน อาการที่แปลกไป คือ อารมณ์เปลี่ยนแปลง กังวล กระสับกระส่าย นอนไม่หลับ
2. **ระยะอาการทางระบบประสาท** แบ่งย่อยได้เป็น
 - อาการกลัวน้ำ จะมีอาการตึงแน่นในลำคอ กลืนอาหารแข็งได้ แต่กลืนอาหารเหลวลำบาก เวลากินน้ำจะสำลัก และเจ็บปวดเนื่องจากกล้ามเนื้อใน ลำคอกระตุกเกร็ง
 - อาการกลัวลม ผู้ป่วยจะสะดุ้งผวาเมื่อถูกลมพัด
 - อาการประสาทไว ผู้ป่วยจะกลัว สะดุ้งเกร็งต่อสัมผัสต่างๆ ไม่ชอบแสงสว่าง ไม่อยากให้ใครมาถูกต้องตัว
 - อาการคลุ้มคลั่งประสาทหลอน ผู้ป่วยอาจอาละวาด ดุร้าย น่ากลัว
 - อาการอื่นๆ เช่นมาด้วยอัมพาต
3. **ระยะสุดท้าย** ผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้ตัว เข้าสู่ระยะโคม่า ในผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการรักษา จะมีชีวิตไม่เกิน 7 วัน หลังจากเริ่มอาการนำและอยู่ไม่เกิน 3 วัน หลังมีอาการทางระบบประสาท

7) ควรปฏิบัติตัวอย่างใดเมื่อถูกสุนัขข่วน,กัด ?

1. รีบล้างแผลด้วยน้ำและสบู่หลายๆครั้ง พยายามล้างให้เข้าถึงรอยลึกของแผล ถ้าไม่มีสบู่ใช้ผงซักฟอกแทนก็ได้
2. ทำความสะอาดซ้ำด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อเช่น 70% alcohol
3. ถ้าแผลฉกรรจ์มีเลือดออก ควรปล่อยให้เลือดออกกระยะหนึ่งเพื่อล้างน้ำลายซึ่งอาจมีเชื้อไวรัสออก
4. ถ้าสามารถเฝ้าดูอาการสัตว์ (กรณีที่มีเจ้าของหรือทราบตัวเจ้าของ) ควรกักขังและเฝ้าดูอาการอย่างน้อย 10 วัน
5. กรณีที่สัตว์ตาย ควรนำส่งเพื่อตรวจหาเชื้อด้วย
6. ควรรีบมาพบแพทย์ เพื่อรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และ วัคซีนป้องกันบาดทะยัก
8. กรณีที่เป็นแผลฉีกขาด อาจทำแผลไปก่อน โดยยังไม่ต้องเย็บแผลเนื่องจากแผลสกปรก โอกาสติดเชื้อจะสูงมาก โดยเฉพาะถ้าเย็บแผล

7 เรื่องน่ารู้... กับโรคพิษสุนัขบ้า

ด้วยความปรารถนาดีจาก
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างมิ่ง

โดย นพ.ธเนศ พัวพรพงษ์
ศัลยแพทย์รพ.วิภาวดี
โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.๒๕๓๕

1) สัตว์อะไรบ้างที่มีโอกาสเป็นโรคพิษสุนัขบ้า?

ที่พบมากที่สุดคือสุนัข รองลงมาคือแมว ม้า ลิง และปศุสัตว์(วัว,ควาย) สัตว์ฟันแทะจำพวกหนู กระรอก กระแต มีรายงานว่าพบเชื้อไวรัสในน้ำลายได้ แต่พบน้อย

2) ถ้าถูกสัตว์กัดจะมีโอกาสเป็นโรคพิษ

-ถ้าสัตว์ที่กัดไม่ได้ติดเชื้อพิษสุนัขบ้า จะไม่มี

โอกาสเป็นโรค

-ถ้าไม่ทราบว่าเป็นโรคหรือไม่ ต้องคิดว่าสัตว์เป็นโรคไว้ก่อน

-ผู้ที่ถูกสุนัขหรือสัตว์ที่เป็นโรคกัด ไม่ป่วยเป็นโรคทุกราย โอกาสเป็นโรคโดยเฉลี่ยประมาณ 35% ขึ้นกับบริเวณที่ถูกกัด

ถ้าถูกกัดที่ขา โอกาสเป็นโรคประมาณ **21 %**

ถ้าถูกกัดที่ใบหน้า โอกาสเป็นโรคประมาณ **88 %**

ถ้าแผลตื้น แผลถลอก โอกาสเป็นโรคจะน้อยกว่า แผลลึกหลายๆแผล

3) เชื้อติดต่อมาสู่คนได้อย่างไร?

เชื้อไวรัสจะอยู่ในน้ำลาย ทางติดต่อกับคนที่พบบ่อยคือถูกกัด โดยทั่วไปเชื้อจะเข้าทางผิวหนังปกติไม่ได้ แต่อาจเข้าทางผิวหนังที่มีบาดแผลอยู่เดิม หรือรอยข่วน นอกจากนี้ยังเข้าได้ทางเยื่อเมือก(mucosa) ได้แก่ เยื่อบุตา เยื่อบุจมูก ภายในปาก ทวารหนัก และ อวัยวะสืบพันธุ์ แม้ว่าเยื่อเมือกจะไม่มีบาดแผล สำหรับทางติดต่อที่มีใน รายงานแต่พบน้อย ได้แก่ ทางการหายใจ, ทางการปลูกถ่าย

4) ถูกสุนัขกัด นานเท่าใดจึงมี

ระยะเวลาตั้งแต่ได้รับเชื้อจนกระทั่งปรากฏอาการของโรคพิษสุนัขบ้า หรือที่เรียกว่าระยะฟักตัว จะแตกต่างกันได้มาก พบได้ตั้งแต่ 4 วัน จนถึง 4 ปี ผู้ป่วยประมาณ 70% จะเป็นโรคภายใน 3 เดือน หลังถูกกัด, ประมาณ 96% จะเป็นโรคภายใน 1 ปีหลังถูกกัด แต่ส่วนมากมักมีอาการในช่วงระหว่าง สัปดาห์ที่ 3 จนถึงเดือนที่ 4

5) สุนัขที่เป็นโรคอาการเป็นอย่างไร?

สุนัขที่ป่วยจะเริ่มปล่อยเชื้อออกมาทางน้ำลายตั้งแต่ 3 วันก่อนมีอาการ ไปจนถึง 2 วันหลังมีอาการ หลังจากนั้นจะปล่อยเชื้อออกมาทางน้ำลายตลอดเวลาจนกระทั่งตาย -ระยะฟักตัว พบป่วยในระยะ 3-8 สัปดาห์ แต่พบได้ตั้งแต่ 10 วันจนถึง 6 เดือน

-อาการของโรคแบ่งได้ 2 แบบ คือ

แบบดุร้าย เป็นแบบที่พบบ่อย

แบบซึม จะแสดงอาการไม่ชัดเจน

-อาการของโรคแบ่งได้ 3 ระยะ

1. **ระยะอาการนำ** สุนัขจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป เช่น จากเคยเชื่อง ชอบเล่นกลายเป็นซึม กินข้าวกินน้ำ น้อยลง ระยะนี้กินเวลา 2-3 วันก่อนเข้าระยะที่สอง

2. **ระยะตื่นเต้น** เป็นอาการทางระบบประสาท สุนัขจะกระวนกระวาย ไม่อยู่นิ่ง กัดทุกอย่างที่ขวางหน้า ตัวแข็ง น้ำลายไหล ลิ้นห้อย ต่อมาก็ก้ามเนื้อแขนขาอ่อนแรง ทรงตัวไม่ได้ ล้มแล้วลุกไม่ขึ้น ระยะพบได้ 1-7 วันก่อนเข้าระยะท้าย

3. **ระยะอัมพาต** จะเกิดอาการอัมพาตทั่วตัว ถ้ามีอาการอัมพาตสุนัขจะตายใน 24 ชม. รวมระยะเวลาที่เริ่มมีอาการจนถึงตายจะไม่เกิน 10 วัน ส่วนใหญ่ตายใน 4-6 วัน ในแบบซึมอาจมีระยะอัมพาตนานได้ถึง 2-4 วัน และ ในสุนัขที่เป็นโรคที่พิษบ้าจะไม่แสดง อาการกลัวน้ำให้เห็น